
231

Besluit van 29 mei 2000 tot wijziging van het Besluit nevenzittingsplaatsen in verband met de aanwijzing van nevenzittingsplaatsen van de arrondissementsrechtbanken voor het behandelen van verzoeken om voorlopige voorziening en beroepen tegen beschikkingen tot bestuurlijke ophouding voor de duur van de Europese voetbalkampioenschappen 2000

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 12 mei 2000, Directie Wetgeving, nr. 5027964/00/6;

Gelet op artikel 50, tweede lid, in verband met artikel 34, tweede lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie;

De Raad van State gehoord (advies van 25 mei 2000, nr. W03.00.0194/I);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 26 mei 2000, nr. 5031470/00/6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

In het Besluit nevenzittingsplaatsen wordt na artikel 3b een artikel 3c ingevoegd, luidende:

Artikel 3c

1. De presidenten van de arrondissementsrechtbanken kunnen, voorzover het betreft de behandeling van verzoeken om voorlopige voorziening tegen een beschikking tot bestuurlijke ophouding als bedoeld in artikel 154a onderscheidenlijk 176a van de Gemeentewet, buiten de hoofdplaats van het arrondissement terechtzittingen houden in de gemeenten binnen het rechtsgebied van hun arrondissementsrechtbank. Zij kunnen in die gevallen tevens artikel 8:86 van de Algemene wet bestuursrecht toepassen.

2. De presidenten van de arrondissementsrechtbanken kunnen in de gemeenten, die in het eerste lid zijn aangewezen als nevenzittingsplaats, in het kader van de behandeling van verzoeken om voorlopige voorziening en beroepen als bedoeld in het eerste lid alle werkzaam-

heden, ook buiten de terechtzitting, verrichten waartoe zij ook in de hoofdplaats van het arrondissement bevoegd zijn.

ARTIKEL II

Artikel 3c van het Besluit nevenzittingsplaatsen vervalt.

ARTIKEL III

1. Artikel I treedt in werking met ingang van 7 juni 2000.
2. Artikel II treedt in werking met ingang van 7 juli 2000.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 25a, vijfde lid jo vierde lid, onder b van de Wet op de Raad van State, omdat het uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 29 mei 2000

Beatrix

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

Uitgegeven de zesde juni 2000

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

1. Aanleiding

Met ingang van 3 mei 2000 is de Wet van 25 april 2000 houdende wijziging van de Gemeentewet ter verbetering van de mogelijkheden tot bestrijding van grootschalige verstoringen van de openbare orde (Stb. 175) in werking getreden. Hierdoor zijn twee artikelen aan de Gemeentewet toegevoegd, te weten de artikelen 154a en 176a. In deze artikelen wordt – in voorzienbare gevallen op grond van een verordening van de gemeenteraad – de burgemeester de bevoegdheid verleend om groepen ordeverstoorders bestuurlijk op te houden. Onder ophouden wordt verstaan het op een bepaalde plaats tijdelijk doen ophouden van de desbetreffende groep, inclusief het zo nodig overbrengen naar die plaats. Het ophouden is mogelijk indien sprake is van een oproerige beweging, andere ernstige wanordelijkheden of rampen, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. De maatregel kan worden toegepast indien in dergelijke situaties groepen van personen specifieke voorschriften die strekken tot handhaving van de openbare orde of beperking van gevaar, niet naleven. Het gaat hierbij vrijwel altijd om grootschalige ordeverstoringen.

De burgemeester wijst de plaats aan waar opgehouden en tijdelijk kunnen worden ondergebracht. In artikel 154a van de Gemeentewet is aangegeven dat deze locatie geschikt moet zijn voor opvang van de personen. In een algemene maatregel van bestuur, die zijn grondslag vindt in het achtste lid van artikel 154a van de Gemeentewet, is bepaald aan welke eisen de plaats van ophouding ten minste moet voldoen. Hierbij gaat het onder meer om de bewegingsruimte van de opgehouden en de benodigde voorzieningen met betrekking tot toiletgebruik en communicatiemogelijkheden. Voor een volledig overzicht van eisen wordt verwezen naar de desbetreffende algemene maatregel van bestuur, het Besluit plaatsen bestuurlijke ophouding (Stb. 2000, 180).

Een beslissing tot bestuurlijke ophouding kan aan een rechterlijke toetsing worden onderworpen. Deze toetsing vindt plaats via de gebruikelijke bestuursprocesrechtelijke procedure van beroep bij de bestuursrechter, met dien verstande dat de (voorafgaande) bezwaarschriftenprocedure niet van toepassing is. Gelijktijdig met het indienen van een beroepsschrift kan een belanghebbende een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen. Is dit laatste het geval, dan zal de president van de arrondissementsrechtbank het verzoek, ingevolge artikel 154a, elfde lid, van de Gemeentewet, zo mogelijk nog tijdens de ophouding ter zitting behandelen. De president doet dan, eveneens op grond van artikel 154a, elfde lid, voormeld, direct uitspraak en besluit daarbij over de eventuele invrijheidstelling van de verzoeker. Ook kan de president op grond van artikel 8:86 van de Algemene wet bestuursrecht onmiddellijk uitspraak doen in de hoofdzaak. Voor de indiening van een verzoek om voorlopige voorziening wordt, in afwijking van wat normaliter geldt, geen griffierecht geheven.

De behandeling ter zitting van de hierboven bedoelde verzoeken om voorlopige voorziening en beroepen vindt, net als de zittingen van een arrondissementsrechtbank in andere zaken, in beginsel plaats in de hoofdplaats van het arrondissement; zie artikel 50 van de Wet op de rechterlijke organisatie. Aan het vervoer van opgehouden naar een in die hoofdplaats gelegen (gerechts)gebouw zijn echter aanzienlijke bezwaren verbonden. Ten eerste leidt het overbrengen van grote groepen tot extra belasting van de politie. Aangezien tot ophouding kan worden overgegaan indien sprake is van grootschalige en ernstige ordeversto-

ringen, zal het in veel gevallen onmogelijk zijn deze capaciteit vrij te maken wegens de noodzakelijke inzet van politiemensen elders in de stad. Meer van belang is bovendien dat het verplaatsen van de ordeverstoorers het risico van (nieuwe) ordeverstoringen aanmerkelijk kan vergroten. Het gaat hierbij immers om groepen ordeverstoorers die niet zelden de bereidheid tonen om over te gaan tot ernstige vormen van geweld. Het verhoogde risico van ontsnapping tijdens het vervoer speelt een rol bij de verwachte toename van het veiligheidsrisico. Gelet op het voorgaande is het wenselijk dat de bovenbedoelde zittingen in ophoudingszaken ook kunnen worden gehouden in andere plaatsen dan (alleen) de hoofdplaatsen van de arrondissementen, te weten in plaatsen waar personen bestuurlijk worden opgehouden.

Momenteel wordt daarom door mij, in overleg met mijn ambtgenoot van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, gezien in welke mate het aantal voor de behandeling van bestuursrechtelijke zaken aangewezen nevenzittingsplaatsen van arrondissementsrechtbanken zal worden uitgebreid voor de behandeling van verzoeken om voorlopige voorziening en beroepen tegen beschikkingen tot bestuurlijke ophouding. Vanwege de komende Europese voetbalkampioenschappen 2000 doet zich echter al op zeer korte termijn de behoefte voor aan een uitbreiding van het aantal (neven)zittingsplaatsen voor de behandeling van deze ophoudingszaken. Weliswaar kunnen de zittingen wel plaatsvinden in de vier zogeheten speelsteden (Amsterdam, Rotterdam, Arnhem en Eindhoven) en een beperkt aantal andere (hoofd- en nevenzittings)plaatsen, maar de kans is uiteraard zeer aanwezig dat zich ook in andere plaatsen ordeverstoringen zullen voordoen. Groepen van supporters zullen namelijk onder meer hun verblijf kunnen hebben in of een bezoek kunnen brengen aan een andere plaats dan de huidige zittingsplaatsen; zij zullen zich bovendien door het gehele land verplaatsen om onder meer de verschillende wedstrijden bij te wonen. Er dient derhalve ernstig rekening te worden gehouden met ordeverstoringen in plaatsen die geen hoofdplaats van een arrondissement zijn en evenmin zijn aangewezen als nevenzittingsplaats voor bestuursrechtelijke zaken. Indien die ordeverstoringen burgemeesters doen besluiten tot bestuurlijke ophouding, zou dat zonder aanpassing van het Besluit nevenzittingsplaatsen betekenen dat de zittingen in die ophoudingszaken niet in de desbetreffende gemeenten maar in de hoofdplaats van het arrondissement dienen plaats te vinden; dat zal aanleiding geven tot de hierboven uiteengezette problemen. Dit alles heeft ertoe aanleiding gegeven om het Besluit nevenzittingsplaatsen voor de duur van de Europese voetbalkampioenschappen 2000 aan te passen.

2. Inhoud

Dit besluit strekt ertoe om het gedurende de periode van de Europese voetbalkampioenschappen 2000 mogelijk te maken dat zittingen in ophoudingszaken kunnen plaatsvinden in alle gemeenten waar het in de betrokken periode tot bestuurlijke ophouding kan komen, meer in het bijzonder in de in die gemeenten gelegen locaties waar personen worden opgehouden. Door invoeging van een nieuw artikel 3c in het Besluit nevenzittingsplaatsen komt voor deze beperkte periode te gelden dat voor elke arrondissementsrechtbank de tot het rechtsgebied van die rechtbank behorende gemeenten worden aangewezen als nevenzittingsplaats voor het door de president van de rechtbank ter zitting behandelen van verzoeken om voorlopige voorziening tegen beschikkingen tot bestuurlijke ophouding als bedoeld in de artikelen 154a en 176a van de Gemeentewet. De presidenten kunnen in die gevallen daar dan tevens onmiddellijk uitspraak doen in de hoofdzaak. De delegatiegrondslag van artikel 3c wordt gevormd door artikel 50, tweede lid, in verband met artikel 34, tweede lid, van de Wet op de rechterlijke organisatie. Ik merk overigens

nog op dat met de rechtbanken in het kader van de Europese voetbal-kampioenschappen 2000 is besproken dat de behandeling ter zitting van de onderhavige soort zaken bij voorkeur plaatsvindt in de locatie waar een groep wordt opgehouden.

Ik benadruk nogmaals dat het om een tijdelijke voorziening gaat, in afwachting van de besluitvorming over een structurele aanpassing van het Besluit nevenzittingsplaatsen voorzover het de behandeling van verzoeken om voorlopige voorziening en beroepen tegen beschikkingen tot bestuurlijke ophouding betreft. Daarbij acht ik het niet op voorhand gewenst dat alle gemeenten permanent als nevenzittingslocatie worden aangewezen. De tijdelijkheid van de in artikel 3c van het Besluit nevenzittingsplaatsen vervatte voorziening komt tot uitdrukking in de artikelen II en III van dit besluit, waaruit volgt dat artikel 3c een maand na inwerking-treding vervalt. De periode van de tijdelijke uitbreiding van het aantal nevenzittingsplaatsen is daarmee iets ruimer dan de Europese voetbal-kampioenschappen strikt genomen duren, namelijk van 7 juni 2000 (drie dagen voorafgaand aan de openingswedstrijd) tot 7 juli 2000 (vijf dagen na de finalewedstrijd). Hiervoor is gekozen aangezien supporters naar verwachting voorafgaand aan het toernooi in Nederland aankomen en mogelijk ook niet direct na de afsluiting hiervan uit Nederland vertrekken.

Dit besluit zelf heeft geen financiële gevolgen. De extra kosten verbonden aan het houden van de bovenbedoelde zittingen in een nevenzittingsplaats in plaats van in de hoofdplaats van het arrondis-sement worden geraamd op f 0,05 miljoen. Deze kosten worden opge-vangen binnen de gelden die vanwege de Europese voetbalkampioen-schappen 2000 zijn overgeheveld van de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar Justitie.

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals